

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Gelicz József ügyvéd által képviselt felperesnek - dr. Rácz Tibor jogtanácsos által képviselt alperes ellen felmentés jogellenességének megállapítása iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 17.M.1284/2006. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 59.Mf.636.132/2008/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 59.Mf.636.132/2008/5. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, egyebekben hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes módosított keresetében az alperes 2006. április 13-án kelt felmentése jogellenességének megállapítását és az egyéb jogkövetkezmények alkalmazását, valamint azt kérte, hogy a bíróság marasztalja az alperest a 2006. április 1-jei 100 %-os illetménybeállítás alapján járó illetmény-különbözet, ennek kamatai, valamint a beállási szinthez kapcsolódó külön juttatás - és jubileumi jutalom- különbözet megfizetésében is. Kérte továbbá a perköltsége megállapítását. Keresetében arra hivatkozott, hogy az alperes a felmentésével megsértette a rendeltetésszerű joggyakorlást, továbbá az egyenlő bánásmód követelményét is, amikor a jogviszonyát kizárólag nyugdíjas létére hivatkozással, ténylegesen indoklás nélkül szüntette meg.

A peres felek a Fővárosi Munkaügyi Bíróság előtt 2006. október 19-én a 2005. évi teljesítmény követelmények értékelésével kapcsolatos pontszámot részegyezségben 95 pontra módosították, majd 2007. november 8-án egy újabb részegyezségben a felmentés közlésének napjáig járó illetménykülönbözet összegében állapodtak meg. A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 17.M.1284/2006/16. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és megállapította, hogy az eljárási illetéket az állam viseli. A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes vezető főtanácsosi besorolásban, revizor munkakörben állt az alperes jogelődjénél, az A.É.M.I.-nél közszolgálati jogviszonyban. A felperes 2004. április 1-jén levelet írt a miniszternek, amelyben rögzítette elképzeléseit a költségvetés bevételeinek növelése és a költségek csökkentése, vagyis a hatékonyság növelése érdekében. A felperes a 2004. évi teljesítményértékelését 2004. november 19-én vette át, azonban azt a figyelmeztetés ellenére jogorvoslattal nem támadta. A munkáltató a felperes alapilletményének beállási szintjét 2005. január 1-jei hatállyal 93,28 %-ban határozta meg, és a felperes kinevezését módosította. A módosítás ellen a felperes keresetet nyújtott be, azonban az eljárás 2005. november 24-én a felek kérelmére szünetelt, majd megszűnt. A felperes 2006. január 18-án élt

keresettel a 2005. évi teljesítményértékeléssel kapcsolatos megállapítások miatt, kérte annak megsemmisítését, majd a kinevezés módosítás átvételét követően sérelmezte az alapilletmény beállási szintjének csökkentését, melyet az alperes 2006. április 1-jétől 91,38 %-ban határozott meg. Az alperes jogelődje a 2006. április 10-én kelt felmentéssel a felperes közszolgálati jogviszonyát megszüntette az 1992. évi XXIII. törvény (Ktv.) 17. § (1) bekezdés d) pontjára hivatkozással, mivel a felperes nyugdíjasnak minősült. A munkaügyi bíróság ítélete indokolásában kifejtette, hogy a Ktv. 17. § (1) bekezdés d) pontja és a Ktv. 19/A. § (1) bekezdés e) pontja alapján a jogszabályok lehetőséget biztosítanak arra, hogy szolgálati nyugdíjban történő részesülés esetén a munkáltató erre hivatkozással szüntesse meg a jogviszonyt. Megállapította, hogy a felperes a keresetében bár hivatkozott a munkáltató rendeltetésellenes joggyakorlására, azonban ennek alátámasztására bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. A felperesnek a miniszterhez írt levelét követő nem megfelelő alperesi magatartás nem volt bizonyítva, a teljesítményértékelés vonatkozásában pedig a felek az eljárás folyamán részegyezséget kötöttek. Alaptalannak találta az elsőfokú bíróság a munkáltató hátrányos megkülönböztetésére vonatkozó hivatkozást is, és kifejtette, hogy a jogszabály kifejezetten lehetőséget biztosít a munkáltató részére, hogy a nyugdíjas munkavállalójának erre hivatkozással szüntesse meg a jogviszonyát, ezért az alperes eljárása nem sérti az esélyegyenlőségi törvény rendelkezéseit. A felperesnek a 100 %-os beállási szinthez kapcsolódó igényét azért utasította el a bíróság, mert ezt a felperes a felmentés közlését követő időre határozta meg. A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 59.Mf.636.132/2008/5. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, kötelezte az alperest arra, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére juttatások különbözete címén 287.037 forintot, és ezen összeg 2006. október 18-ától járó kamatait, valamint 25.000 forint első-, és másodfokú perköltséget. Megállapította, hogy a le nem rótt 282.846 forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli. A másodfokú bíróság a fellebbezés elbírálása során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen tárta fel a tényállást, azonban a felperes egyes kereseti kérelmeiről, így a 2005. évi teljesítményértékelésből eredő illetmény-különbözetéről, szabadságmegváltás különbözetéről, 13. havi juttatás-különbözetéről, és a 35 éves jubileumi jutalom-különbözetéről nem döntött. E körben a tényállást kiegészítette, és megállapította, hogy a felperes tényleges illetménye 2006. április 1. napjától 253.500 forint volt. Amennyiben a felperes illetmény beállási szintjét 100 %-ban határozták volna meg, úgy számára 2006. április 1-től 277.500 forint járt volna. A felperes felmentési ideje alatt, a 2006. április 18-tól október 18-áig terjedő időszakban kifizetett juttatásokat, vagyis a felmentési időre járó illetményt, szabadságmegváltást a 13. havi juttatást és a 35 éves jubileumi

jutalmat is a korábbi alacsonyabb illetménnyel számfejtette az alperes.

Az ítélet indokolásában részletesen kifejtette, hogy a rendeltetésellenes joggyakorlás vizsgálatát megelőzően a felmentés valós és okszerű voltát kellett értékelnie a bíróságnak, és e körben azt állapította meg, hogy a Legfelsőbb Bíróság MK 95. számú állásfoglalásában foglalt feltételeknek az alperes felmentése megfelelt. A felperes valóban nyugdíjas volt, és ez a tény volt az oka, hogy őt a munkáltató felmentette. A rendeltetésellenes joggyakorlással kapcsolatban a másodfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy önmagában a felperes által felállított időbeli sorrendiség nem bizonyítja, hogy az alperes ekként gyakorolta volna a felmentés jogát. A rendeltetésellenesség megállapításához ugyanis szükség lett volna annak felderítésére, hogy a munkáltató intézkedése kifejezetten milyen jogellenes célra irányult. A hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatban arra mutatott rá a másodfokú bíróság, hogy a Ktv. rendelkezése, jogszabályi előírás határozza meg a nyugdíjasság fogalmát. Hátrányos megkülönböztetést pedig nem eredményezhet a munkáltató olyan intézkedése, amely a törvényben meghatározott tulajdonságra hivatkozással szünteti meg a jogviszonyt. A felperes fellebbezésének részben helyt adva kifejtette, hogy a felek által a bíróság előtt megkötött részegyezség miatt a felperest 2006. április 1-jétől 277.500 forint illetmény illette volna meg. Emiatt az alperes köteles a felmentési időre járó hat havi illetmény különbözetének, vagyis 6x24.000 forint, összesen 144.000 forint, szabadságmegváltás címén 29.454 forint illetmény-különbözet, 13. havi juttatás különbözeteként 17.583 forint, és a kifizetett jubileumi jutalom különbözeteként 96.000 forint megfizetésére. A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. Kérte a másodfokú ítélet felmentés jogellenességének megállapítását elutasító részében az ítélet hatályon kívül helyezését, és helyette megfelelő új határozat hozatalát a kereseti kérelemnek megfelelően. Kérte továbbá az alperes perköltségben történő marasztalását is. Álláspontja szerint a Fővárosi Bíróság felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős ítélete sérti a Pp. 206. §-ának (1) bekezdését, mert a felperes által okiratokkal bizonyított és az alperes által nem vitatott tényekből a tényállásra vonatkozóan okszerűtlen következtetést vont le. Kifejtette, hogy az alperes a közszolgálati jogviszony megszüntetését megelőzően huzamosabb időn keresztül rendeltetésellenesen gyakorolta a jogait, mert nem az irányadó szabályok alapján állapította meg járandóságait, jogai érvényesítése miatt hátrányos helyzetbe hozta, majd pedig a felperes jogviszonyát is megszüntette. Hivatkozott arra, hogy a felmentés indokolása nem volt okszerű, mert a Ktv. 17. § (1) bekezdés d) pontja - amely a nyugdíjas köztisztviselő jogviszonyának felmentéssel történő megszüntetését lehetővé teszi - kirívó a többi felmentési indokhoz képest, miután a köztisztviselő személyéhez fűződő minőségjegyére, nevezetesen a nyugdíjasnak való

minősülésre tekintettel nemcsak lehetővé, de adott esetben kötelezővé is teszi a közszolgálati jogviszony megszüntetését. Továbbra is állította, hogy az alperes az eljárás során az egyenlő bánásmód követelményét is megsértette, mert a nyugdíjasnak minősülő munkavállaló jogviszonyának minden további feltétel nélküli megszüntetési lehetősége a többi munkavállalóhoz képest hátrányos megkülönböztetést jelent.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet „helybenhagyását” kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újra értékelésének, azaz felülmérlegelésének. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH 2001/197., BH 2002/29.]. Az eljáró bíróságok helytállóan fejtették ki, hogy az 1992. évi XXIII. törvény (Ktv.) rendelkezései kifejezetten lehetőséget biztosítanak a nyugdíjas munkavállaló közszolgálati jogviszonyának felmentéssel történő megszüntetésére, kizárólag a nyugdíjasnak minősülés okán. Tekintettel arra, hogy ez a tény a felmentés törvényben meghatározott egyik jogcíme, ebből okszerűen következik, hogy valósága esetén - amit a felperes sem vitatott - a jogviszony megszüntetésének önmagában indokául szolgálhat. Az, hogy a felperes már alkalmazása idején is nyugdíjas volt, még nem akadályozza annak, hogy ezen körülményre tekintettel kerüljön megszüntetésre a jogviszonya. A rendeltetésellenes joggyakorlással kapcsolatban a másodfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy pusztán a felperes által felállított időbeli sorrendiség nem bizonyítja, hogy az alperes ekként gyakorolta volna a felmentés jogát. A rendeltetésellenes joggyakorlás megállapításához ugyanis valamilyen többlet körülményt kellett volna a felperesnek az eljárás során bizonyítani, vagyis, hogy az alperes joggyakorlása - jelen esetben a felmentés kiadása - az 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 4.§-ban meghatározott valamely célra irányult. A munkaügyi bíróság felhívása ellenére azonban ilyen tartalmú bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. Az eljáró bíróságok ugyancsak helytállóan fejtették ki, hogy a felperes felmentése hátrányos megkülönböztetést sem valósított meg, hiszen maga a törvény rendelkezése ad lehetőséget arra, hogy a nyugdíjas munkavállaló jogviszonya felmentéssel megszüntetésre kerüljön, és az ez alapján kiadott munkáltatói felmentés nem minősülhet az 2003. évi CXXV. törvény (Esély törvény) megsértését megalapozó intézkedésnek. A munkaügyi és a másodfokú bíróság a határozataiban a jogelőd alperes személyét helytelenül tüntette fel, mert a jogutód perbelépéséről a 2007. február 15-én megtartott tárgyaláson jogerős

végzés született (11. sorszámú jegyzőkönyv), ezért a Legfelsőbb Bíróság a felek elnevezését eszerint javította.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érintette, egyebekben hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.

Miután a per 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 2 § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyi költségmentes, ezért az illetéket az állam viseli.

Budapest, 2010. november 17.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Hajdu Edit s.k. előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő